

USKONTOJEN MAAILMASSA

Pelikortit ylä- ja alakouluun

Johdanto

Monikulttuuristuminen on nostanut esille tarpeen uudenlaiseen, käytännönläheiseen uskontodialogiseen keskusteluun ja oman taustansa tuntemiseen.

Oppikirjoissa on tietoa eri uskonnoista, niiden ajattelusta ja tavoista. Nämä pelikortit on tehty tukemaan opetusta ja pelin aikana vapaata keskustelua teemoista. Pelejä voi pelata näiden ohjeiden mukaan – tai jotenkin toisin. Jos kortit auttavat keskustelussa, ne täyttävät tehtävänsä!

Kortit

JOKAISessa KOKONAISUUDESSA ON

1. Uskontoon liittyvä pyhä paikka, kirkko, temppeli tms.
2. Uskontoon liittyvä pyhä esine
3. Uskontoon liittyvä juhla
4. Tapa rukoilla
5. Kultaisen säännön vastine tai tapa sanoittaa se

KORTTIEN KUVAT

- Kristinusko, vaalean vihreä: kirkko, Raamattu, joulu, rukoulu, kultainen sääntö
- Juutalaisuus, lila: synagoga, Menorah (seitsenhaarainen kynttelikkö), hanukka, rukoulu, kultainen sääntö
- Islam, marjapuuron punainen: moskeija, Koraani, Id al Fitr -juhla, rukoulu, kultainen sääntö
- Buddhalaisuus, oranssi: temppeli, Buddhan patsas, Vesak-juhla, mietiskelijä, kultainen sääntö
- Hindulaisuus, turkoosi: temppeli, Shiva-jumalan patsas, Holi-juhla, rukoulijat Ganges-virrassa, kultainen sääntö

Juhlat

HANUKKA on juutalaisten juhla, jota vietetään marras-tammikuussa. Se kestää kahdeksan päivää. Sitä vietetään makkabilaiskapinan aikana tapahtuneen Jerusalemin temppelin uudelleen vihkimisen (165 eaa.) aikana tapahtuneen öljyihmeen muistoksi. Öljyä oli vähän, mutta sitä riitti 8 päiväksi. Siksi hanukan ensimmäisenä iltana kodeissa sytytetään yksi kynttilä, toisena kaksi jne. Hanukiassa eli juhlan kynttelikössä on yhdeksän kynttilää, kahdeksan pyhää ja yksi kynttilä muiden sytyttämiseen. Hanukan aikaan leipomoihin ilmestyy toinen toistaan herkullisempia hanukka-munkkeja.

ID AL-FITR on islamilainen juhla, jota vietetään ramadanin, paastokauden, päättymisen kunniaksi. Juhla on kolmipäiväinen ja sen alku määräytyy islamilaisen kalenterin mukaan. Juhlaperinteeseen voi liittyä muun muassa uuden asun hankkiminen, kyläilemistä ja lahjojen antamista sukulaisille ja ystäville, pääasiassa lapsille.

HOLI on hindulaisuuden jokakeväinen värien juhla. Holia vietetään kahden päivän ajan maaliskuussa tai huhtikuun alussa gregoriaanisen kalenterin mukaan. Ensimmäiseen päivään kuuluu suurten nuotioiden polttaminen, toisena päivänä ihmiset heittävät värijauheita tai väriliuosta toistensa päälle. Myöhemmin illalla juhla jatkuu kodeissa, joihin juhlijat kutsuvat toisiaan. Holi on yleinen hulluttelupäivä, jolloin pilanteko ja kepposet ovat sallittuja. Temppelitaiteeseen ikuistettujen kuvausten perusteella se on hindujen juhlista vanhimpia. Juhlaa vietetään usein myös maissa, joissa asuu paljon intialaisia siirtolaisia.

VESAK on buddhalaisuuden juhla, jota vietetään erityisesti Kaakkois-Aasian maissa Buddhan syntymän ja valaistumisen kunniaksi. Vesak-juhlimisessa on monia perinteitä, tapoja ja painotukset vaihtelevat niistä riippuen.

JOULU on kristittyjen juhla, jota vietetään Jeesus-lapsen syntymän muistoksi. Joulun merkittävyyttä korostaa sen monipäiväinen vietto. Perinteisesti Suomi hiljenee joulunviettoon aattona klo 12.00, kun Turussa julistetaan joulurauha. Perheet kokoontuvat yleisesti yhteen, kodeissa on koristeltu joulukuusi, syödään jouluruokia ja annetaan lahjoja. Juhla alkaa kirkoissakin jo jouluaattona. Jeesuksen syntymäyönä 25.12. vietettävä jouluyön messu on monessa kristillisessä kirkossa joulunvieton huippu.

Ideoita korttien käyttöön

KERÄÄ SARJA

- Pelin tarkoitus on saada koottua jonkin uskonnon kaikki kortit.
- Jokaiseen kokonaisuuteen liittyy viisi korttia. Ne kuvaavat pyhää rakennusta, pyhää esinettä, juhlaa, rukoilua ja yhdessä on kulmainen sääntö kirjoitettuna niin kuin se kyseisessä uskonnossa ilmaistaan.
- Jaetaan jokaiselle 5 korttia ja loput laitetaan pakaksi keskelle. Jos pelaajia on enemmän kuin 3, käytetään 2 pakkaa. Pakasta otetaan vuoron perään yksi kortti, ja omista korteista laitetaan yksi pois. Poistettu kortti asetetaan kuvapuoli ylöspäin toiseksi pakaksi. Pelivuorossa oleva voi päättää, ottaako hän varsinaisesta pakasta kortin vai poistettujen pakasta edellisen pelaajan laittaman, näkyvän kortin (voi ottaa vain päällimmäisen).

”HULLUNKURISET PERHEET”

- Pelaajia voi olla 3–6.
- Tutustukaa ensin korttien kuviin, niin että jokainen tietää, mikä on rukouskortti, mikä juhla yms.
- Kortit jaetaan osallistujille. Ei haittaa, vaikka eivät mene aivan tasan. Pelivuoro kiertää myötäpäivään. Vuorossa oleva etsii jotain tiettyä korttia ja kysyy esimerkiksi ”Onko Sannalla kristinuskon pyhä paikka -korttia”. Jos Sannalla on se, hän antaa kortin pyytäjälle. Sen jälkeen vuoro siirtyy seuraavalle. Jos pyydettyä korttia ei ole, vuoro siirtyy seuraavalle. Ensin kaikki oman suoran kortit kerännyt on voittaja.

RYHMÄTEHTÄVÄ (tiedonhankinta)

- Oppilaat jaetaan viiteen ryhmään ja jokaiselle ryhmälle annetaan yksi tai kaksi korttia (riippuu oppilasmäärästä).
 - Etsi tietoa netistä ja vastaa kysymyksiin sekä saamasi tiedon että oman kokemuksen perusteella.
1. Paikkakortti: Mihin uskontoon paikka liittyy? Mikä paikka kortissa on? Voiko muiden uskontojen pyhissä pakoissa vierailta? Missä uskonnollisissa paikoissa tai rakennuksissa olen käynyt tai missä ja mitä olen nähnyt? Onko uskonnollisia paikkoja Suomessa? Miksi paikat ovat tärkeitä? Mitä niissä tehdään? -> Ryhmä esittelee paikat toisilleen.
 2. Esineet: Etsi tietoa netistä: Mikä esine kortissa on ja mihin uskontoon se liittyy? Miten sitä käytetään/Mikä on sen tarkoitus? Oletko nähnyt uskonnollisia esineitä? Missä esineitä on: kodeissa, temppeleissä tms.? Miksi esine on tärkeä?

3. Juhlat: Mikä juhla, miten sitä vietetään ja miksi? Mitä tässä juhlassa syödään? Miksi uskonnolliset juhlat ovat tärkeitä? Oletko osallistunut johonkin uskonnolliseen juhlaan? Tiedätkö muita näiden uskontojen juhlia? Voisiko eri uskontojen juhlia viettää myös koulussa?
 - Osa juhlista liittyy ihmisen elämänkaareen/ikään.
 - Osa juhlista liittyy vuoden kiertoon tai johonkin uskonnolliseen tapahtumaan/pyhään henkilöön.
4. Rukoilukortit: Mitä eroa ja mitä yhteistä rukoilutavoissa on? Voivatko eri uskontojen edustajat rukoilla yhdessä, miten? Jos eivät voi, miksi? Onko rukoilu näkyvää vai yksityistä?
5. Kultainen sääntö: Mitä yhteistä ja mitä erilaista eri uskontojen sanoituksissa on? Mikä tuntuu tutuimmalta?
6. Etsi netistä esimerkkimaita, joissa tämän uskonnon harjoittajia on paljon.

KERRO KORTISTA

- Toimii kertauksena maailmanuskontojen opiskelun jälkeen.
- Kaikki kortit asetetaan pöydälle. Jokainen saa valita mieleisensä, josta haluaa sanoa jotakin. (Kerro, jos tiedät mihin uskontoon kortti liittyy ja mitä kortissa on.) Jos oppilas ei tiedä kortista tarkemmin, voi opettaja esittää kysymyksiä ja kaikki saavat vastata. Näin käydään kaikki otetut kortit läpi.

BINGO

- Toimii kertauksena maailmanuskontojen opiskelun jälkeen.
- Jokaisella on korttipakka. Asetetaan ne 5 x 5 korttia riveihin sekaisin, kuvat ylöspäin.
- Opettaja toimii bingoemäntänä. Kun opettaja sanoo kortin, joka löytyy oppilaan rivistä, oppilas kääntää kortin kuvan piiloon: "Käännä rukoileva muslimi, käännä hindulaisuuden juhla..."
- Bington saa se, jolla on ensimmäisenä 5 rivissä poikittain, pystyssä tai vinossa.
- Voidaan pelata myös vähemmällä määrällä kortteja esim. 3 x 3.

KUVAAMATAITO

- Jokainen valitsee yhden kortin ja piirtää sen ympärille ympäristön niin, että kortista tulee osa jotain kokonaisuutta.

KESKUSTELU

- Mitä kaikkea näissä kuvissa on?
- Miten ne liittyvät lasten elämään?
- Millaisia yhteisiä asioita näyttää eri uskonnoissa olevan?
- Entä mikä erilaista?

- Oletko ollut joissakin näiden kaltaisissa rakennuksissa?
- Mikä tekee rakennuksesta pyhän?
- Millaisessa rakennuksessa minä viihdyn?
- Millaisissa juhlissa olet ollut?
- Olenko ollut muiden kuin oman uskontoni juhlissa?
Voisinko mennä?
- Onko oma taustani tärkeää?

MIKÄ KORTTI HÄVISI

- Pelataan ryhmässä. Yksi poistaa kortin muiden näkemättä, mikä puuttuu? Voidaan pelata aluksi pienemmällä määrällä kortteja.

LUOKITTELU

- Tutkitaan kortteja pareittain. Luokitellaan ryhmiin. Millaisia ryhmiä tuli? (uskontojen mukaan, samaa asiaa kuvaavien kuvien mukaan; pyhät rakennukset, esineet, juhlat, muuta)

MUISTIPELI

- Kahdella pakalla: etsitään parit
- Yhdellä pakalla: 2 saman uskonnon korttia

PIIRRÄ JA ARVAA

- Kun kortit ovat tulleet tutuiksi, voidaan pelata tätä peliä.

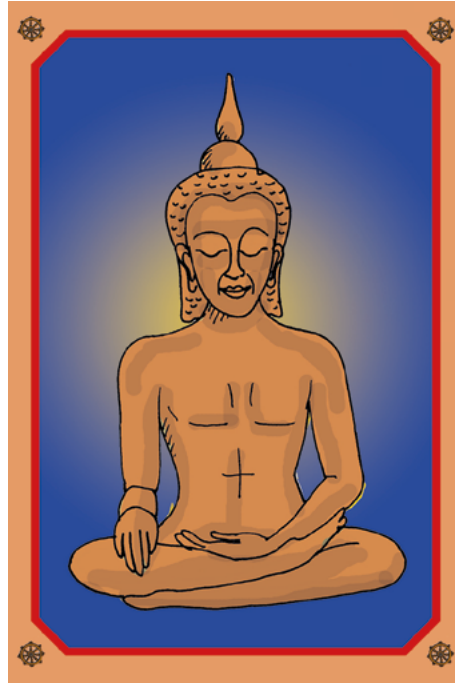
KERRO KORTISTA

- Yksi kerrallaan jokainen nostaa yhden kortin oman uskontonsa kortista, ja kertoo, mihin se liittyy omaan elämään tai elämään ympärillä.

ALIAS-sanaselityspeli pareittain.

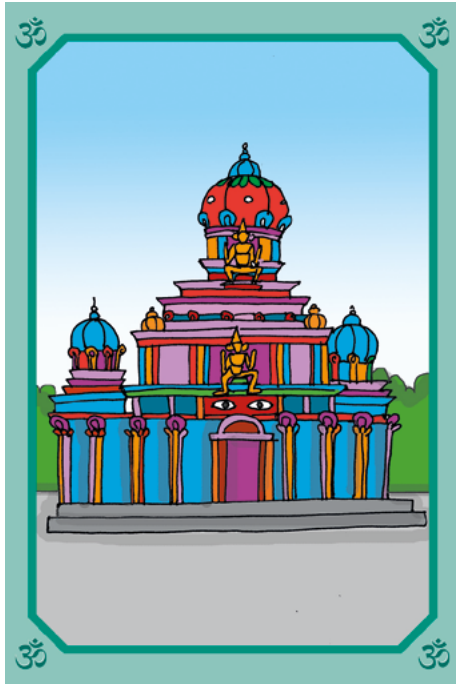
MUISTIPELI kahdella pakalla, samat kuvat pareiksi.

KORTIT BUDDHALAISUUS

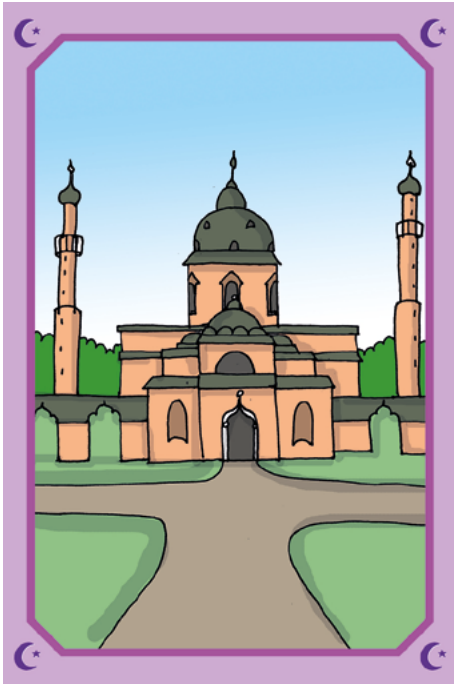
Älä aiheuta
toiselle sellaista
kipua, jota et
itsekkään halua
kokea.

KORTIT HINDULAIISUUS

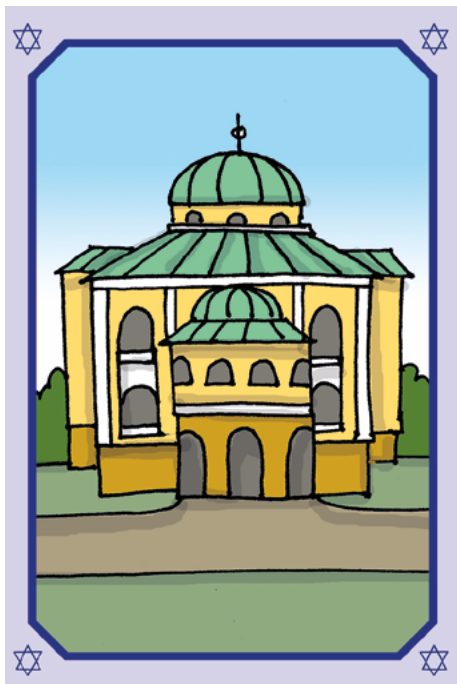
Toista kohtaan
ei pidä toimia
tavalla, joka
tuntuisi itsestä
epämiellyttävältä.

KORTIT ISLAM

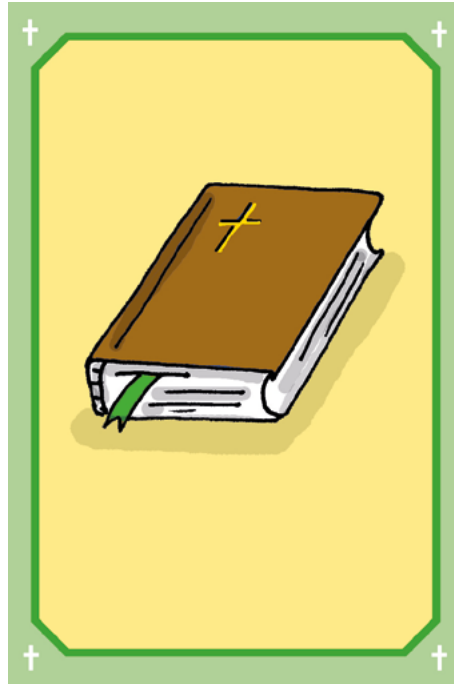
Kukaan teistä ei
ole uskovainen niin
kauan kuin hän
ei toivo veijelleen
sitä, mitä hän
toivoo itselleen.

KORTIT JUUTALAISSUUS

Älä tee muille
mitään, mitä et
haluaisi itsellesi
tehtävän.

KORTIT KRISTINUSKO

Kaikki, mitä te
tahdotte ihmisten
tekevän teille,
tehkää te heille.